

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Sži/5/2014
Identifikačné číslo spisu:	6013200591
Dátum vydania rozhodnutia:	08.07.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6013200591.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Centrum ekologických informácií, so sídlom Suché Mýto č. 19, 811 03 Bratislava IČO: 42 268 559, zastúpený Advokátskou kanceláriou Bardač, s.r.o., so sídlom Búdková č. 4, 811 04 Bratislava, IČO: 47 243 252, proti žalovanému: 1/ Obec Jarabá, so sídlom Jarabá č. 6, 977 01 Brezno, IČO: 00 313 513, 2/ Obec Šumiac, so sídlom Jegorovova č. 414, 976 71 Šumiac, IČO: 313 866, zastúpený advokátskou kanceláriou Szárszoi a Szárszoi, s.r.o., so sídlom Bakossova 3/C, 974 01 Banská Bystrica, 3/ Obec Dolné Mladonice, so sídlom Dolné Mladonice č. 3, 962 41 Bzovík, IČO: 00 648 141, 4/ Obec Bulhary, so sídlom Bulhary č. 96, 986 01 Filákov, IČO: 302 33 143, 5/ Obec Kotmanová, so sídlom Kotmanová č. 122, 985 53 Mýtna, IČO: 316 067, o preskúmanie zákonnosti fiktívnych rozhodnutí žalovaných 1/ až 5/, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15. novembra 2013, č.k. 24S/79/2013-68, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15. novembra 2013, č.k. 24S/79/2013-68, z r u š u j e a konanie z a s t a v u j e.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 15. novembra 2013, č.k. 24S/79/2013-68, zamietol žaloby, ktorými sa žalobca domáhal zrušenia prvostupňového fiktívneho rozhodnutia žalovanej 1/ Obce Jarabá doručeného žalobcovi 9. marca 2013, ktorým odmietla prístup k informáciám požadovaným žalobcom, ako aj odvolacieho fiktívneho rozhodnutia žalovanej 1/, doručeného žalobcovi 7. apríla 2013, ďalej zrušenia prvostupňového fiktívneho rozhodnutia žalovaného 2/ Obce Šumiac doručeného žalobcovi 9. marca 2013, ktorým tento odmietol prístup k informáciám požadovaným žalobcom, ako aj odvolacieho fiktívneho rozhodnutia žalovaného 2/, doručeného žalobcovi 7. apríla 2013, ďalej sa domáhal zrušenia prvostupňového fiktívneho rozhodnutia žalovaného 3/ Obce Dolné Mladonice doručeného žalobcovi 9. marca 2013, ktorým žalovaný 3/ odmietol prístup k informáciám požadovaným žalobcom, ako aj odvolacieho fiktívneho rozhodnutia žalovaného 3/, doručeného žalobcovi 7. apríla 2013, ďalej sa žalobami domáhal zrušenia prvostupňového fiktívneho rozhodnutia žalovaného 4/ Obce Bulhary, doručeného žalobcovi 9. marca 2013, ktorým žalovaný 4/ odmietol prístup k informáciám požadovaným

žalobcom, ako aj odvolacieho fiktívneho rozhodnutia žalovaného 4/ doručeného žalobcovi 7. apríla 2013, tiež sa domáhal zrušenia prvostupňového fiktívneho rozhodnutia žalovaného 5/ Obce Kotmanová, doručeného žalobcovi dňa 9. marca 2013, ktorým žalovaný odmietol prístup k informáciám požadovaným žalobcom, ako aj odvolacieho fiktívneho rozhodnutia žalovaného 5/, doručeného žalobcovi 7. apríla 2013 a žiadal veci vrátiť žalovaným na ďalšie konanie. Krajský súd žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozhodnutia krajský súd uviedol, že žalobca sa domáhal zrušenia rozhodnutí žalovaných 1/ až 5/ z dôvodu ich nezákonnosti, pričom skutkové tvrdenia a dôvody nezákonnosti uplatnil identicky vo všetkých konaniach. Medzi účastníkmi bolo sporné, či žalobca podal žalovaným 1/ až 5/ žiadosť o sprístupnenie informácií tak, ako to tvrdí v žalobe a či jeho žiadosť bola podaná tak, ako to upravuje § 14 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobode informácií“). Podľa žalobcom predložených dôkazov bola elektronická správa odoslaná žalovaným 1/ až 5/ 22. februára 2013 p. J. B. z jeho e-mailovej adresy. Táto obsahovala dve prílohy podpísané zaručeným elektronickým podpisom. Prvá z nich mala obsahovať plnú moc, ktorú žalobca udelil kancelárii Bardač s.r.o. 19. februára 2013 a druhá mala byť žiadosť, ktorú v mene žalobcu podala advokátska kancelária Bardač s.r.o. a v ktorej žalobca žiadal poskytnúť informácie podľa zákona o slobode informácií. V konaní však nebolo podľa krajského súdu preukázané, že žalovaní 1/ až 5/ vydali zamietavé fiktívne rozhodnutia, nakoľko nebolo preukázané, že im bola oznámená žiadosť žalobcu o poskytnutie konkrétnych informácií podľa zákona o slobode informácií. Žalobca v zmysle § 14 ods. 2 zákona o slobode informácií musí preukázať, že žiadosť bola povinnej osobe oznámená, nakoľko až od oznámenia žiadosti začnú povinnej osobe plynúť lehoty na vydanie rozhodnutia.

Krajský súd ďalej uviedol, že žalobám nebolo možné vyhovieť aj z toho dôvodu, že žalobca nepodal povinným osobám svoju žiadosť spôsobom, ktorý je upravený v citovanom § 14 zákona o slobode informácií. Podľa názoru krajského súdu, toto ustanovenie zákona obsahuje úpravu žiadosti o sprístupnenie informácií a preto sa na toto podanie podľa citovaného § 22 ods. 1 zákona o slobode informácií nevzťahuje správny poriadok. Ten sa vzťahuje len na postup, ktorý nie je osobitne upravený v zákone o slobode informácií. Postup pri podávaní žiadosti o poskytnutie informácií, spôsob jej podania, ako aj náležitosti sú predmetom špeciálnej úpravy obsiahnutej vo vyššie citovanom § 14 zákona o slobode informácií. Na takúto žiadosť sa preto nevzťahuje § 19 správneho poriadku, z ktorého žalobca odvodzuje svoje právo urobiť podanie voči povinnej osobe aj elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom. Ak účastník správneho konania má v zmysle § 19 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní právo obrátiť sa na správny orgán s podaním urobeným elektronicky s elektronicky zaručeným podpisom, potom tomuto právu na strane správneho orgánu zodpovedá povinnosť takého elektronického podanie prijať. To sa však nevzťahuje na tento prípad, nakoľko žalovaní 1/ až 5/ v tomto konaní vystupujú ako povinné osoby v zmysle zákona o slobode informácií, pričom na žiadosť sa vzťahuje výlučne ustanovenie § 14 zákona o slobode informácií. V zmysle tohto zákona žiadateľ nie je oprávnený podávať žiadosti podpísané elektronicky zaručeným podpisom a preto povinné osoby nie sú povinné zriadiť elektronickú podateľňu za účelom, aby mohli čítať žiadosti podané takýmto spôsobom. Žiadosť je v zmysle § 14 ods. 4 podaná vtedy, keď bola oznámená povinnej osobe. Podľa § 14 ods. 2 žiadateľ tak môže urobiť rôznymi spôsobmi, pričom pre prípad elektronickej komunikácie s povinnou osobou zákon zvolil ten najjednoduchší spôsob elektronickej komunikácie tým, že nevyžaduje, aby boli žiadosti podpísané elektronickým podpisom a ani aby boli podpísané zaručeným elektronickým podpisom. Zákon pritom medzi náležitosťami žiadosti nevyžaduje, aby bola podpísaná žiadateľom. Stačí, ak má tie náležitosti, ktoré uvádza ods. 2 citovaného § 14 zákona o slobode informácií. Zákon podľa krajského súdu nekladie zbytočné prekážky vyžadovaním zložitých postupov pri uplatňovaní práva na informácie, ktoré je zaručené Ústavou Slovenskej republiky práve z dôvodu, že ide o právo, ktoré patrí každému. Žalobca tvrdí, že žiadosť podal v elektronickej forme podpísanej zaručenou elektronickým podpisom pre vylúčenie pochybností. V konaní podľa zákona o slobode informácií však nemôžu vzniknúť pochybnosti o tom, kto je žiadateľom práve z toho dôvodu, že stačí, aby bol žiadateľ v žiadosti identifikovaný svojimi identifikačnými údajmi. Nevyžaduje sa jeho podpis na žiadosti a ani len to, aby v prípade podávania žiadostí elektrickou formou túto žiadosť podal zo svojej vlastnej e-mailovej adresy. Samozrejme, v

případe sporu či žiadosť podal, musí byť spôsobilý preukázať, že žiadosť bola povinnej osobe oznámená. V zmysle zákona o elektronickom podpise je zoznam elektronických podateľní orgánov verejnej moci, ktorými sú povinné osoby žalovaní 1/ až 5/, verejne dostupný na webovej stránke úradu, ktorým je Národný bezpečnostný úrad. Táto informácia je verejne dostupná a preto bola žalobcovi už pred podaním žiadosti známa skutočnosť, že povinné osoby žalovaní 1/ až 5/ takýmito elektronickými podateľňami nedisponujú a z úpravy zákona o elektronickom podpise tiež skutočnosť, že podanie podpísané zaručeným elektronickým podpisom preto nebudú môcť prečítať. Navyše žalovaní žalobcu o tejto skutočnosti včas informovali a žiadali ho o zaslanie žiadosti jednoduchou elektronickou formou. Účelom elektronického podpisu je potvrdiť identitu podpisanej osoby a tiež dokumentu, ktorý podpísala. Zaručený elektronický podpis je náhradou vlastnoručného podpisu. Zákon o slobode informácií od žiadateľa okrem toho, aby žiadosť označil identifikačnými údajmi nevyžaduje nič iné na identifikáciu žiadateľa a už vôbec nie, aby svoju žiadosť vlastnoručne podpísal. Krajský súd preto dospel k záveru, že žiadateľ v konaní nepreukázal, že žiadosť o sprístupnenie informácií oznámil žalovaným 1/ až 5/ tak, že ju podal spôsobom, aký mu umožňuje zákon o slobode informácií. Potom žalovaní 1/ až 5/ neporušili zákon, keď žiadosť, ktoré neboli riadne podané nevyhoveli.

O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko v zmysle tohto ustanovenia má žalobca právo na náhradu trov konania len v prípade, že je celkom alebo sčasti úspešný. Osobitná úprava náhrady trov konania obsiahnutá v piatej časti OSP pre konania pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov nepriznáva právo na náhradu trov konania správneho orgánu v žiadnom prípade, teda ani v prípade, keď žalobca nie je úspešný.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie žalobca, v ktorom žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že zruší prvostupňové fiktívne rozhodnutie žalovaného v 1. rade, doručené žalobcovi dňa 9. marca 2013, ako aj odvolacie fiktívne rozhodnutie žalovaného v 1. rade, doručené žalobcovi dňa 7. apríla 2013, prvostupňové fiktívne rozhodnutie žalovaného v 2. rade, doručené žalobcovi dňa 9. marca 2013, ako aj odvolacie fiktívne rozhodnutie žalovaného v 2. rade, doručené žalobcovi dňa 7. apríla 2013, prvostupňové fiktívne rozhodnutie žalovaného v 3. rade, doručené žalobcovi dňa 9. marca 2013, ako aj odvolacie fiktívne rozhodnutie žalovaného v 3. rade, doručené žalobcovi dňa 7. apríla 2013, prvostupňové fiktívne rozhodnutie žalovaného v 4. rade, doručené žalobcovi dňa 9. marca 2013, ako aj odvolacie fiktívne rozhodnutie žalovaného v 4. rade, doručené žalobcovi dňa 7. apríla 2013, prvostupňové fiktívne rozhodnutie žalovaného v 5. rade, doručené žalobcovi dňa 9. marca 2013 ako aj odvolacie fiktívne rozhodnutie žalovaného v 5. rade, doručené žalobcovi dňa 7. apríla 2013 a vec vráti žalovaným v 1. až 5. rade na ďalšie konanie. Žiadal tiež uložiť povinnosť žalovaným, aby každý z nich zaplatil žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia v sume 275,94 EUR na účet právneho zástupcu žalobcu a to do troch dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia. Taktiež žiadal uložiť žalovaným povinnosť, aby spoločne a nerozdielne nahradili trovy právneho zastúpenia v sume 320,71 EUR na účet právneho zástupcu žalobcu a to do troch dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia. Trovy si v odvolaní žalobca vyčísli.

V dôvodoch odvolania žalobca namietal, že napadnutý rozsudok krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca je toho názoru, že svoju žiadosť doručil a podal žalovaným zákonom stanoveným spôsobom. Podľa jeho názoru účelom špeciálnej úpravy § 14 ods. 1 zákona o slobode informácií je zjednodušenie podávania žiadostí povinným osobám a odstránenie všetkých formálnych obmedzení pri podávaní žiadostí, nie sprísnenie. Z toho dôvodu zákon o slobode informácií umožňuje podanie žiadosti povinnej osobe aj akýmkoľvek technicky vykonateľným spôsobom, čo § 14 ods. 1 zákona o slobode informácií aj explicitne uvádza. Prijímanie podaní podpísaných zaručeným elektronickým podpisom je podľa žalobcu pre žalovaných technicky vykonateľný spôsob podania, lebo z ich vlastnej činnosti správneho orgánu im takáto povinnosť vyplýva z § 19 ods. 1 Správneho poriadku.

Žalobca ďalej poukázal na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), z ktorej má jednoznačne vyplývať, že ak je súčasťou zákonného ustanovenia úprava prípustných druhov

podaní účastníka konania, vyplýva z toho danému orgánu verejnej moci povinnosť vytvoriť si podmienky pre prijímanie daného druhu podania. Citoval z nálezů ústavného súdu z 24. júna 2008, II. ÚS 150/08-102, ktorého závery sú podľa žalobcu v plnom rozsahu aplikovateľné aj pre povinnosti žalovaných podľa § 19 ods. 1 Správneho poriadku.

Žalobca ďalej uviedol, že netvrdí, že žalovaní si mali zriadiť elektronickú podateľňu, pretože na prijatie podaní podpísaných zaručeným elektronickým podpisom žalovaným úplne postačuje elektronická pošta (tú žalovaní majú) a prostriedok na overenie elektronického podpisu. Zoznam prostriedkov na overenie elektronického podpisu je zverejnený na webovom sídle Národného bezpečnostného úradu, pričom v súčasnosti ide o 18 softvérových produktov. Spomedzi nich sú viaceré bezplatne prístupné na internete (napr. program QSign). Žalovaní teda nemuseli mať automatizovanú elektronickú podateľňu, pretože im postačoval niektorý z dostupných 18 softvérových produktov, schválených Národným bezpečnostným úradom.

Záverom žalobca uviedol, že žalovaní majú povinnosť prijímať podania podpísané zaručeným elektronickým podpisom a preto pre žalovaných doručenie žiadostí žalobcu podpísaných zaručeným elektronickým podpisom predstavuje technicky vykonateľný spôsob podania žiadosti. Doručenie žiadosti technicky vykonateľným spôsobom je postačujúce pre vyvolanie tých účinkov, ktoré vyvoláva riadne doručená žiadosť o sprístupnenie informácií podľa zákona o slobode informácií. Takúto žiadosť mali žalovaní vybaviť zákonom predpokladaným spôsobom. K tomu však podľa žalobcu nedošlo, čo malo za následok vydanie fiktívnych rozhodnutí podľa § 18 ods. 3 a § 19 ods. 3 zákona o slobode informácií. Tým, že krajský súd na uvedené nijako neprihliadol, rozhodol vec po právnej stránke nesprávne.

Žalobca tiež považoval napadnutý rozsudok nesprávny aj z toho dôvodu, že pripojil k svojej žiadosti viaceré prílohy, z ktorých vyplýva, že svoju žiadosť žalovaným podal. V prípade tvrdení žalovaných, že im žiadosť žalobcu nebola doručená alebo že administratívnym spisom nedisponujú prichádza podľa názoru žalobcu do úvahy postup podľa § 250j ods. 3OSP, nie však zamietnutie žaloby.

Žalovaný 1/ a žalovaní 3/ až 5/ sa vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu stotožnili s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici a považovali ho za vecne správny.

Žalovaný 2/ sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ust. § 10 ods. 2 OSP v spojení s ust. § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (ust. § 212 ods. 1 OSP v spojení s ust. § 246c ods. 1 veta prvá OSP), bez nariadenia pojednávania v zmysle § 250ja ods.2 OSP a dospel k záveru, že rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici je potrebné zrušiť a konanie zastaviť.

Podľa ust. § 244 ods. 1, 2, 3 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu“).

Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumie rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa ust. § 247 ods. 1, 2 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých

fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

Podľa § 246c ods.1 OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 103 OSP kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 OSP ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Ak vec nespadá do právomoci súdov alebo ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu; právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú pritom zachované.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa a konania mu predchádzajúceho dospel k záveru, že súd prvého stupňa nepostupoval v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami, keď neskúmal, či v danej veci sú splnené zákonné podmienky súdneho prieskumu žalobami napadnutých fiktívnych rozhodnutí žalovaných správnych orgánov.

Podľa § 2 ods. 1 zákona o slobode informácií osobami povinnými podľa tohto zákona sprístupňovať informácie (ďalej len „povinné osoby“) sú štátne orgány, obce, vyššie územné celky, ako aj tie právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, a to iba v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti.

Zákon o slobode informácií upravuje podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám. (§ 1)

Podľa § 14 ods. 1 až 4 zákona o slobode informácií žiadosť o sprístupnenie informácií možno podať písomne, ústne, faxom, elektronickou poštou alebo iným technicky vykonateľným spôsobom.

Zo žiadosti musí byť zrejmé, ktorej povinnej osobe je určená, meno, priezvisko, názov alebo obchodné meno žiadateľa, jeho adresa pobytu alebo sídlo, ktorých informácií sa žiadosť týka a aký spôsob sprístupnenia informácií žiadateľ navrhuje.

Ak žiadosť nemá predpísané náležitosti uvedené v odseku 2, povinná osoba bezodkladne vyzve žiadateľa, aby v určenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako sedem dní, neúplnú žiadosť doplnil. Poučí žiadateľa aj o tom, ako treba doplnenie urobiť. Ak napriek výzve povinnej osoby žiadateľ žiadosť nedoplní a informáciu nemožno pre tento nedostatok sprístupniť, povinná osoba žiadosť odloží.

Žiadosť je podaná dňom, keď bola oznámená povinnej osobe príslušnej vo veci konať.

Podľa § 22 ods. 1 zákona o slobode informácií ak nie je v tomto zákone ustanovené inak, použijú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní. (zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov - správny poriadok)

Podľa § 10 ods. 1, 2 písm. p/ zákona č. 215/2002 Z.z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o elektronickom podpise“)

ústredným orgánom štátnej správy pre elektronický podpis je Národný bezpečnostný úrad.

Úrad vedie zoznam elektronických adries umiestnenia elektronických podateľní orgánov verejnej moci, ktorý zverejňuje na svojom webovom sídle.

Zákonodarca v zákone o slobode informácií upravuje podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám. Konanie o poskytnutie informácie sa začína na základe žiadosti žiadateľa o poskytnutie informácie podanej povinnej osobe (§ 2 zákona o slobode informácií) a spravuje sa ustanoveniami správneho poriadku, ak nie je v zákone o slobode informácií ustanovené inak. Začatie konania o sprístupnenie informácií zákonodarca upravuje v § 14 zákona o slobode informácií, v ktorom ustanovuje spôsob a formu podania žiadosti o sprístupnenie informácií, pričom v odseku 1 uvedenej právnej norme výslovne uvádza, že žiadosť možno podať písomne, ústne, faxom, elektronickou poštou alebo iným technicky vykonateľným spôsobom. Z právnej úpravy je zrejmé, že žiadosť o poskytnutie informácie možno podať aj elektronickou poštou, alebo iným technicky vykonateľným spôsobom a teda zo samotného znenia uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že elektronicky možno urobiť podanie elektronickou poštou, ktorá predstavuje komunikáciu prostredníctvom počítačových sietí a internetových adries na nich uvedených, alebo iným technicky vykonateľným spôsobom. Zákonodarca však v právnej norme ustanovenej v § 14 ods. 4 zákona o slobode informácií predpokladá, že žiadosť je podaná dňom, keď bola oznámená povinnej osobe príslušnej vo veci konať, kedy začína konanie o poskytnutie informácie postupom podľa zákona o slobode informácií. Z uvedených dôvodov začatie konania o poskytnutie informácie nie je možné posudzovať v zmysle právnej úpravy ustanovenej v § 19 ods.1 správneho poriadku, pretože zákonodarca začatie konania na základe žiadosti o sprístupnenie informácií podanej u povinnej osoby ustanovuje výslovne v zákone o slobode informácií a v § 22 ods.1 ustanovuje, že na konanie podľa tohto zákona sa použijú všeobecné predpisy o správnom konaní (správny poriadok), ak nie je v tomto zákone ustanovené inak.

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Z citovanej ústavnej úpravy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musia byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu.

Vychádzajúc z uvedenej právnej úpravy bolo povinnosťou súdu prvého stupňa pred rozhodnutím vo veci samej skúmať, či boli splnené podmienky konania, teda či došlo k začatiu konania o poskytnutie informácií pred povinnými osobami - žalovanými správnymi orgánmi a či výsledkom tohto konania bolo vydanie rozhodnutí, resp. fiktívnych rozhodnutí, ktoré by podliehali súdnemu prieskumu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Z predloženého spisového materiálu krajského súdu vyplýva, že žalobca doručil dňa 22. februára 2013 na adresu žalovaných e-mail s pripojeným zaručeným elektronickým podpisom. Samotný žalobca uviedol, že žiadosť o poskytnutie informácií, ktorú pripojil k žalobe ako prílohu č. 2, zaslal žalovaným v elektronickej podobe na elektronickú podateľňu žalovaných. V inej podobe žiadosť o informáciu, ktorú žalobca doložil v písomnej podobe až súdu, žalovaným nedoručil. Žalovaní nespochybni skutočnosť, že sú povinnou osobou podľa § 2 ods. 1 zákona o slobode informácií a že nemajú e-mailovú adresu. Tvrdili však, že žiadosť žalobcu o poskytnutie informácií im nebola doručená technicky vykonateľným spôsobom, a preto nemali doručenú žiadosť o sprístupnenie informácie a nemohli sa stať povinnou

osobou.

Na webovej stránke Národného bezpečnostného úradu, ktorý vedie zoznam elektronických podateľní orgánov verejnej moci podľa § 10 ods. 2 písm. p/ zákona o elektronickom podpise súd zistil (a mohol tak urobiť aj žalobca, ktorého zastupujú a aj v konaní pred orgánmi obce zastupovali osoby s právnickým vzdelaním a aj počítačovo zdatné), že žalovaní sú orgánmi verejnej moci, ktorí nemajú zriadenú elektronickú podateľňu.

Vzhľadom k uvedenému odvolací súd konštatuje, že žalovaní ako orgány verejnej moci v zmysle čl. 2 ods.2 ústavy môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, pričom zákon im neukladá povinnosť takúto podateľňu zriadiť, a preto doručovanie elektronických podaní na neexistujúcu elektronickú adresu, ktorá je odlišná od e-mailovej adresy, používanej v bežnom internetovom styku nemalo právne účinky doručenia a nemohlo vyvolať začatie konania podľa zákona o slobode informácií. Podanie žalobcu, ktoré mohol urobiť elektronicky, ale technicky vykonateľným spôsobom, preto nemalo za následok doručenie jeho obsahu žalovaným a žalovaní konanie o poskytnutie informácií podľa zákona o slobode informácií nemohli začať.

V danej súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti, že žiadosť o poskytnutie informácií je pritom podľa § 14 ods. 4 zákona o slobode informácií podaná až dňom, keď bola oznámená povinnej osobe príslušnej vo veci konať. Nepostačuje preto, aby sa povinná osoba dozvedela o jej podaní, lebo z textu zákona vyplýva, že jej musela byť oznámená, teda že povinná osoba musela poznať jej obsah. Žiadosť je podaná dňom, keď bola oznámená povinnej osobe príslušnej vo veci konať a týmto dňom dochádza aj k začatiu konania o poskytnutie informácií.

Odvolací súd zo skutkových okolností zistil, že žalobca nepreukázal, že došlo k začatiu konania o poskytnutie informácií na základe jeho žiadostí z 21. januára 2013, ktoré v písomnej podobe predložil až súdu. Iný dôkaz o ich doručení žalovaným v konaní žalobca nepredložil, ani jeho vykonanie nenavrhol.

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd preto konštatuje, že v dôsledku skutočnosti, že žalovaní nezačali konanie o poskytnutie informácií a ani ho začať nemohli, neplatí právna domnienka, že existuje rozhodnutie podľa § 18 ods. 3 zákona o slobode informácií, teda nenastúpila fikcia, že povinná osoba vydala rozhodnutie, ktorým odmietla poskytnúť informáciu.

Odvolací súd z uvedených dôvodov dospel k záveru, že v konaní bolo dostatočne preukázané, že konania o poskytnutie informácií podľa zákona o slobode informácií sa na základe žiadostí žalobcu nezačali a že v dôsledku toho neexistujú rozhodnutia, ktoré by mohli byť predmetom súdneho preskúmania. Podmienky pre postup podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku preto splnené neboli a súd prvého stupňa rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, keď žaloby zamietol.

Odvolací súd v danej súvislosti dopĺňa, že účelom zákona o slobode informácií je upraviť podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám zaručeného v čl. 26 Ústavy SR. Povinnosťou súdu je dbať v občianskom súdnom konaní aj na to, aby sa práva nezneužívali (§ 2 OSP). Zo skutkových okolností daného prípadu ako aj zo skutočností známych odvolaciemu súdu z jeho činnosti (§ 121 OSP) sa javí odvolaciemu súdu postup žalobcu ako zneužitie práva, keď podal množstvo žiadostí na sprístupnenie informácií s rovnakým obsahom a rovnakým postupom na obce v rámci Slovenskej republiky, pričom mal možnosť získať požadované informácie ďaleko jednoduchším spôsobom, než ktorým postupoval a súčasne tak, ako v danom prípade v dôsledku nedostatočného technického vybavenia žalovaných, by nebol nútený uplatňovať svoje právo na informácie v súdnych konaniach o prieskum fiktívneho rozhodnutia žalovaného a v ktorých si uplatňoval náhradu trov právneho zastúpenia v celom rozsahu.

Pre úplnosť treba uviesť, že v priebehu odvolacieho konania Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením č.k. I. ÚS 260/2014-14 zo dňa 21. mája 2014 vo veci namietaného porušenia základného

práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7SŽi/7/2013 z 27. novembra 2013 rozhodol, že sťažnosť Centra ekologických informácií, Suché mýto 19, Bratislava odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

Z odôvodnenia uvedeného uznesenia ústavného súdu vyplýva, že „Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných na vec sa vzťahujúcich hmotnoprávných a procesnoprávných zákonných ustanovení je napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu aj náležite odôvodnené. Najvyšší súd vo svojom uznesení sp.zn. 7SŽi/7/2013 z 27. novembra 2013 právne vyčerpávajúcim a ústavne súladným spôsobom zdôvodnil, prečo a na základe akých právnych úvah sa nestotožnil so sťažovateľom predostretou argumentáciou, a predovšetkým prečo dospel k záveru, že „... žalovaný nezačal konanie o poskytnutie informácií a ani ho začať nemohol... teda nenastúpila fikcia, že povinná osoba vydala rozhodnutie, ktorým odmietla poskytnúť informáciu“. Je teda zrejmé, že najvyšší súd oprel svoje závery o konkrétne zákonné ustanovenia príslušných právnych predpisov, a to predovšetkým zákona č. 215/2002 Z.z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vychádzajúc pritom z príslušných ustanovení zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Zhodnotiac intenzitu možného zásahu do sťažovateľom označených práv sa musí aj ústavný súd stotožniť so záverom najvyššieho súdu, podľa ktorého „Na webovej stránke Národného bezpečnostného úradu, ktorý vedie zoznam elektronických podateľní orgánov verejnej moci podľa § 10 ods. 2 písm. p/ zákona o elektronickom podpise súd zistil (a mohol tak urobiť aj žalobca, ktorého zastupujú a aj v konaní pred orgánmi obce zastupovali osoby s právnickým vzdelaním, ktoré sú aj počítačovo gramotné), že žalovaný je orgánom verejnej moci, ktorý nemá zriadenú elektronickú podateľňu a ani mu zákon neukladá povinnosť takúto podateľňu zriadiť.“, k čomu dodáva, že tejto skutočnosti si bol, resp. mohol byť sťažovateľ za aktívnej pomoci svojho právneho zástupcu vedomý už na začiatku samotného konania podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám, a ústavnému súdu ani nepredložil taký dôkaz, z ktorého by vyplývalo, že nemohol požiadať o požadované informácie iným technicky prijateľným spôsobom.“

Odvolací súd zistil, že preskúmaná vec, ktorá je predmetom tohto odvolacieho konania je obdobná ako vec, ktorá bola predmetom odvolacieho konania najvyššieho súdu, v ktorom rozhodol uznesením z 27. novembra 2013, sp.zn. 7SŽi/7/2013.

Vzhľadom k uvedenému, pokiaľ Ústavný súd Slovenskej republiky v citovanom uznesení č.k. I. ÚS 260/2014-14 zo dňa 21. mája 2014 vyslovil svoj právny názor k obdobnej problematike, ktorá je predmetom súdneho prieskumu v danej veci, tento jeho právny názor je potrebné považovať za záväznú judikatúru pre danú vec.

Odvolací súd vzhľadom k vyššie uvedenému podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. h / OSP rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie podľa § 246c ods. 1 OSP v spojení s § 104 ods. 1 OSP zastavil, keďže konaniu a rozhodnutiu vo veci bránila neodstrániteľná prekážka konania, ktorou je nedostatok právomoci súdu na preskúmanie neexistujúceho rozhodnutia.

V dôsledku skutočnosti, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo zrušené a konanie vo veci samej bolo zastavené, a teda žalobca nebol v konaní úspešný, nemá nárok na náhradu trov konania. Odvolací súd rozhodol o náhrade trov celého preskúmavacieho konania, teda vrátane náhrady trov konania pred súdom prvého stupňa a to tak, že podľa § 246c ods. 1 OSP v nadväznosti na § 146 ods. 1 písm. c/ OSP žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal, lebo konanie bolo zastavené. Najvyšší súd Slovenskej republiky neprihliadol na zavinenie zastavenia konania žalobcom v dôsledku jeho nesprávneho právneho postupu, lebo žalovaný sa voči výroku o trovách súdu prvého stupňa neodvolal a ani v odvolacom konaní si nárok na náhradu trov konania neuplatnil.

Rozhodnutie senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.